

TƯƠNG LAI CỦA STARTUP CÔNG NGHỆ NĂM 2021 VÀ NHỮNG NĂM SAU NÀY

Instagram, Airbnb và Uber đều khởi đầu câu chuyện thành công của họ với tư cách là các công ty khởi nghiệp công nghệ. Ngày nay, những công ty này trở nên phổ biến và được ngưỡng mộ trên toàn cầu. Những ý tưởng tiên tiến và công nghệ hiện đại của họ luôn thú vị, hấp dẫn và đầy cảm hứng. Họ đã mở ra những cánh cửa mới cho các công ty khởi nghiệp và doanh nghiệp nhỏ khác.

Tuy nhiên, với cuộc khủng hoảng y tế toàn cầu hiện nay và trạng thái bình thường mới mà tất cả chúng ta phải chấp nhận, thì bối cảnh kinh doanh sẽ có những thay đổi nhất định. Điều này sẽ có ý nghĩa gì đối với các công ty khởi nghiệp công nghệ? Điều gì có sẵn cho họ trong những năm tới? Năm 2021 đối với họ sẽ như thế nào? Sau đây là một số dự đoán.

6 thay đổi và xu hướng

Thậm chí chưa đến năm 2021, nhưng rất nhiều thay đổi đã xảy ra. Quan trọng nhất trong số này là những yêu cầu làm việc tại nhà (WFH) xuất phát từ việc cách ly. Mặc dù nhiều công ty khởi nghiệp công nghệ đã áp dụng khái niệm WFH từ rất lâu trước khi virus corona bắt đầu tàn phá, nhưng nhiều công ty vẫn còn phải điều chỉnh rất nhiều. Vì không có bất cứ thông tin nào cho thấy khi nào đại dịch sẽ kết thúc, nên khái niệm làm việc tại nhà dự kiến sẽ tiếp tục diễn ra cho đến năm 2021. Nhưng những thay đổi và xu hướng nào khác mà các công ty khởi nghiệp công nghệ nên mong đợi trong năm tới và những năm tiếp theo? Dưới đây là một số xu hướng:

1. Hỗ trợ khách hàng sẽ là mối quan tâm lớn đối với hầu hết các công ty khởi nghiệp

Trong một cuộc phỏng vấn với TechCrunch hồi tháng 3, khi đại dịch mới diễn ra, đại diện từ các công ty khởi nghiệp du lịch châu Âu chia sẻ rằng họ đã tăng thời gian làm

việc lên gấp đôi để tập trung vào hỗ trợ khách hàng. Họ cho rằng điều này là do sự chậm trễ trong việc di chuyển và thay đổi lịch trình vì lệnh giãn cách xã hội. Điều này khiến họ có xu hướng trở nên “phát điên” với các cuộc gọi và yêu cầu từ khách hàng.

Vào năm 2021, dịch vụ khách hàng có thể vẫn là mối quan tâm lớn đối với hầu hết các công ty khởi nghiệp công nghệ. Đến lúc đó, người ta hy vọng rằng tình hình y tế trên toàn cầu sẽ được cải thiện đáng kể. Do đó, ưu tiên tối đa sẽ là cung cấp cho khách hàng và khách hàng tiềm năng tất cả hình thức hỗ trợ mà họ cần. Tại thời điểm này, sẽ có một số doanh nghiệp từ từ chững lại. Một số công ty khởi nghiệp du lịch sẽ bắt đầu nhận được các lượt đặt phòng mới, mặc dù khối lượng và lưu lượng truy cập vẫn không bằng trước Covid.

2. Tạo ra tác động xã hội lớn sẽ là một yếu tố cần thiết

Với tất cả những gì đã và vẫn đang diễn ra, và với tất cả các vấn đề xã hội ngày càng được đưa ra ánh sáng, các doanh nghiệp ngày càng có ý thức hơn về những vấn đề có lợi cho xã hội. Đặc biệt, các công ty khởi nghiệp sẽ bổ sung thêm các chương trình trách nhiệm xã hội vào các dự án của họ.

Điều này sẽ tiếp tục ghi dấu ấn quan trọng trong năm 2021 và hơn thế nữa, đặc biệt là khi ngày càng có nhiều người cởi mở chia sẻ quan điểm và ý kiến của họ về các vấn đề xã hội. Tạo tác động xã hội sẽ thu hút và lôi kéo khách hàng hiện tại và có thể mang lại những khách hàng mới. Một bộ phận lớn người tiêu dùng hiện đang tìm kiếm các công ty coi trọng đạo đức và văn hóa bền vững.

3. Các công ty khởi nghiệp công nghệ giờ đây sẽ đón nhận AI một cách nồng nhiệt hơn

AI hay trí tuệ nhân tạo đã gây tiếng vang

trong ngành công nghệ trong nhiều năm, nhưng sự hiện diện của nó sẽ trở nên quan trọng hơn vào năm 2021 và những năm tới. Trong khi một số doanh nghiệp vẫn còn khá do dự trong việc tích hợp AI vào các hệ thống hiện tại của họ, thì công nghệ này sẽ sớm trở thành một yếu tố phổ biến trong ngành. Trên thực tế, có những dấu hiệu cho thấy 10 năm tới, máy học và tích hợp AI sẽ giúp các công ty khởi nghiệp công nghệ cạnh tranh với các công ty lớn hơn, lâu đời hơn.

4. Làm việc từ xa hoặc tại nhà sẽ trở thành một thông lệ thường xuyên

Nếu có một bài học mà đại dịch đã dạy cho các doanh nghiệp, thì đó là trên thực tế ngay cả khi có những hạn chế, vẫn có thể đạt được hiệu quả và năng suất. Hơn bao giờ hết, làm việc từ xa hoặc làm việc tại nhà đã trở nên quan trọng. Các nhà lãnh đạo và chủ doanh nghiệp từng do dự về việc cho phép nhân viên làm việc từ xa, nhưng giờ họ đã biết rõ hơn. Một nghiên cứu được thực hiện vào năm 2017 cho thấy, những nhân viên làm việc từ xa siêng năng hoàn thành nhiệm vụ của họ và đôi khi, thậm chí còn vượt xa những gì họ mong đợi.

Kịch bản này sẽ tiếp tục tạo dấu ấn trong lĩnh vực khởi nghiệp công nghệ trong những năm tới. Các doanh nghiệp sẽ dần biến việc làm việc tại nhà trở thành tình trạng bình thường mới.

5. Các cách đổi mới và sáng tạo mới để cải thiện sức khỏe của nhân viên

Các doanh nghiệp không phải là những người duy nhất bị ảnh hưởng bởi đại dịch. Nhân viên cũng đã phải trải qua rất nhiều thay đổi. Họ đã phải điều chỉnh rất nhiều. Đây là lý do tại sao các doanh nghiệp sẽ bắt đầu tập trung hơn và coi trọng hơn vào phúc lợi của người lao động.

Nhiều công ty khởi nghiệp công nghệ sẽ đưa ra các chương trình đổi mới và sáng tạo mới liên quan đến cân bằng giữa công việc và cuộc sống. Họ sẽ tạo ra các hoạt động giúp giữ tinh thần của nhân viên vì sức khỏe chung của họ. Một số doanh nghiệp sẽ tổ chức nhiều hoạt

động khác nhau như: các buổi thiền và yoga ảo; hoạt động chào đón (icebreaker) ảo có tư duy phản biện; những cái ôm ảo; trò chơi trực tuyến và tiệc khiêu vũ; các cuộc gọi bạn thân qua Zoom và hackathons hoặc ngày hack.

Giữ cho nhân viên gắn bó và khuyến khích họ có cái nhìn tích cực sẽ giúp ích rất nhiều trong việc cải thiện sức khỏe và tinh thần của họ.

Vào năm 2021, các công ty sẽ tiếp tục đưa ra các chương trình đáp ứng nhu cầu của người lao động. Sự tập trung đặc biệt này vào nhân viên sẽ được tiếp tục trong những năm tới khi ngày càng nhiều doanh nghiệp nhận ra giá trị của người lao động trong việc đảm bảo thành công cho công ty. Lực lượng lao động cũng quan trọng như sản phẩm, dịch vụ và khách hàng.

6. Khả năng phục hồi sẽ trở thành một yếu tố cần thiết cho thành công của các startup công nghệ

Một điều quan trọng mà đại dịch đã dạy cho các doanh nghiệp và người dân nói chung - là tầm quan trọng của việc phục hồi. Vào thời điểm rất cần thiết, khi những thách thức quá lớn và các công ty buộc phải tìm cách để tồn tại, khả năng phục hồi là điều quan trọng nhất.

Khả năng phục hồi này không chỉ dành cho ban lãnh đạo và lực lượng lao động mà còn cho chiến lược kinh doanh và cấu trúc công nghệ của công ty. Điều quan trọng là phải có một chương trình về khả năng phục hồi CNTT vững chắc nếu các doanh nghiệp muốn tăng mức độ tương tác của khách hàng và nếu mục tiêu là tồn tại mạnh mẽ ngay cả trong những tình huống khó khăn nhất.

Đây là 6 thay đổi và xu hướng mà các công ty khởi nghiệp công nghệ nên quan tâm hướng tới. Các công ty khởi nghiệp công nghệ sẽ tiếp tục là những thành phần quan trọng nhất trong lĩnh vực công nghiệp trong năm tới và trong những năm sau này. Tuy nhiên, để đảm bảo tính hiệu quả, bền vững và thành công, cần ưu tiên việc điều chỉnh theo những thay đổi dự kiến và đón đầu xu hướng mới ■

Bản tin KNĐMST số 33/2020

DẠY NGHỀ VÀ DẠY KHỞI NGHIỆP

Các doanh nghiệp đang khan hiếm nguồn nhân lực kỹ thuật cao

“Muốn thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình, Việt Nam cần duy trì tốc độ tăng trưởng hơn 7,5% mỗi năm trong nhiều năm tới”, đó là lời Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam nói với học sinh, sinh viên tại Hội thảo “Kết nối nguồn lực hỗ trợ học sinh, sinh viên giáo dục nghề nghiệp khởi nghiệp thời kỳ 4.0”. Điều đó đòi hỏi chúng ta phải đào tạo ra đội ngũ nhân lực chất lượng cao với nhiều ý tưởng khởi nghiệp...

Biến nhân lực thành lợi thế cạnh tranh

Việt Nam cũng như trên toàn thế giới đang bước vào cách mạng công nghiệp 4.0. Chính cuộc cách mạng này đang mang lại nhiều cơ hội, thách thức cho các quốc gia, tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, doanh nghiệp phát triển. Một thách thức lớn mà chúng ta thấy rõ là làm sao có đội ngũ nhân lực chất lượng cao theo tiêu chuẩn quốc tế để đáp ứng sự phát triển nhanh chóng của công nghệ thông tin, khoa học kỹ thuật. Nhiều chuyên gia lao động đã nhấn

nhấn, tính cạnh tranh trong cách mạng công nghiệp 4.0 chính là về nhân lực. Ở Việt Nam, ngoài áp lực cạnh tranh về nhân lực, chúng ta cũng đang phải đối diện những vấn đề như sự thay đổi sâu sắc trước những tác động của biến đổi khí hậu, già hóa dân số, dịch bệnh và nhất là đại dịch Covid-19 đang diễn biến phức tạp.

Ở đây, nguồn nhân lực chất lượng cao được xác định là nguồn nhân lực có trí tuệ, tay nghề, năng lực vượt trội để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, đáp ứng yêu cầu, quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, tiếp cận cách mạng công nghiệp 4.0. Với điều kiện của mình, Việt Nam phải làm sao biến nhân lực thành một lợi thế. Muốn vậy, phải lựa chọn phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, coi đó là chìa khóa nâng cao năng suất lao động và tính cạnh tranh của Việt Nam. Đó là cách giúp chúng ta giải quyết tốt bài toán cung cầu nhân lực giữa nhà trường và thị trường.

Xét về mặt bằng chung hiện nay, chúng ta vẫn trong tình trạng lãng phí nhân lực vì vẫn

*Đất nhân kiệt nghìn năm dựng nghiệp, tài vung gươm, tài dật gấm thêu hoa
Xứ địa linh vạn thuở xây đời, gửi sáng kẻ, gửi phun châu nhả ngọc.*

HOÀNG BÌNH TRỌNG

còn tình trạng phải đào tạo lại, người lao động làm việc không phù hợp ngành nghề, trình độ chuyên môn và tay nghề được đào tạo. Các chuyên gia lao động cho rằng, điều kiện để lao động Việt Nam có thể học tập, làm việc được ở mọi nơi trên thế giới cần hội tụ các yếu tố ngoại ngữ, kiến thức, kỹ năng, thái độ làm việc, hiểu biết văn hóa nước sở tại, sức khỏe tốt. Trong khi đó, trình độ ngoại ngữ, kỹ năng thực hành của lao động Việt Nam còn yếu và chưa thật sự có tác phong công nghiệp...

Kết nối trong quá trình đào tạo

Để thực hiện mục tiêu phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao theo tiêu chuẩn quốc tế, hiện Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (LĐ-TB&XH) đã, đang đầu tư và phát triển các trường nghề chất lượng cao, quy hoạch các ngành, nghề trọng điểm, chuyển giao chương trình đào tạo từ các nước phát triển. Với hơn 1.900 cơ sở giáo dục nghề nghiệp, hàng năm cả nước có hơn hai triệu học sinh, sinh viên tốt nghiệp. Tuy nhiên, để các sinh viên ra trường vừa đạt được tiêu chuẩn chất lượng quốc tế vừa đáp ứng nhu cầu xã hội đang là vấn đề lớn đối với các trường.

Bàn về vấn đề này, ông Lê Đăng Doanh, chuyên gia kinh tế cho rằng: “Chúng ta hợp tác với các doanh nghiệp, nhất là các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài có công nghệ hiện đại. Các trường đào tạo nghề của Việt Nam kết hợp với họ, đào tạo theo đúng chương trình của họ thì sẽ có người giỏi, lương cao hơn và có động lực để người tài phát huy”.

Nhưng để gắn việc đào tạo chất lượng cao với khởi nghiệp thì ông Vũ Anh Tuấn, Giám đốc Vườn ươm tạo khởi nghiệp Công viên phần mềm Quang Trung - thành phố Hồ Chí Minh lại lo lắng, vì hầu hết mô hình truyền

thống của các trường cao đẳng, trung cấp hiện nay là truyền nghề, dạy nghề. Đó là lý do làm cho học sinh tiếp nhận kỹ năng nghề một cách thụ động, mất tính sáng tạo. Vì vậy, các cơ sở dạy nghề phải thay đổi tư duy giảng dạy, chuyển từ dạy nghề sang dạy khởi nghiệp, sáng tạo cho học sinh, sinh viên.

Do đó cần nhiều giải pháp đồng bộ để thật sự thúc đẩy việc đào tạo ra lao động có chất lượng cao gắn với thực tế sử dụng. Theo GS.TS. Nguyễn Ngọc Phú, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Hội Khoa học - Tâm lý - Giáo dục Việt Nam thì các cơ sở sản xuất, các trung tâm nghiên cứu khoa học phải có cơ chế để đỡ đầu những học sinh có năng khiếu, có lòng say mê. Đồng quan điểm ấy, ông Bùi Sỹ Lợi, Phó Chủ nhiệm Ủy ban các vấn đề xã hội của Quốc hội, quan tâm thêm tới cách phân luồng học sinh, đào tạo học sinh vào giáo dục nghề nghiệp, quy hoạch, sắp xếp lại cơ sở giáo dục nghề nghiệp, cơ cấu lại ngành nghề đào tạo phù hợp, rất cần kết nối với doanh nghiệp trong quá trình đào tạo. Các chính sách nên xác định cụ thể nguồn tài chính cho phát triển nguồn nhân lực. Cần đẩy mạnh xã hội hóa, tăng cường huy động các nguồn vốn cho phát triển nguồn nhân lực từ tất cả các thành viên xã hội. Đổi mới mạnh mẽ giáo dục và đào tạo theo hướng thực hiện cơ chế tự chủ cho các cơ sở giáo dục và đào tạo. Tập trung nâng cao trình độ ngoại ngữ, các kỹ năng sống cũng như thái độ của công dân toàn cầu. Xây dựng nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục và đào tạo phù hợp chuẩn quốc tế; chú trọng đào tạo kỹ năng cho người học, nhất là ở các trường nghề bằng cách tăng thời lượng thực hành, bớt thời lượng giảng dạy lý thuyết ■

Bản tin KNĐMST số 33/2020